

vi gøre, hvad vi kunne for at faa den fløffet, for i det hele at faa den ud af Statens Udvikling. Der er talt meget om, at det er meningsløst at vi tale mod Forliget, naar vi ikke ville omstyrte det, vi skulde jo omstyrte det. Der er talt fra en vis Side om, at vi havde saa let ved at omstyrte Forliget, dersom vi blev Flertal i det andet Ting — som Mindretal kunde vi jo ikke gøre det — vi kunde jo stemme mod Forliget og saa havde vi Provisorismen igen. Jeg skal i saa Henseende kun sige to Ting. De Herrer, som talte saaledes, maa have meget lidt Tro paa deres Nigedsagsbestemmelse, at den har sunderlig Kraft, naar de regne paa, at de alligevel have Provisoriet paany saa snart der er et Flertal i det andet Ting, der ikke vil bøje sig for Forligets Konsekvenser. Det andet, jeg vil sige, er, at selv om vi staa med Flertal i det andet Ting, kunne vi ikke omstyrte Forliget, vi kunne ikke omstyrte Hærloven, selv om Flertallet i det andet Ting stemmer imod den. Havde Flertallet stemt imod den, for den blev til Lov, vilde det have haft Betydning, men efter at den er bleven til Lov, kan det ene Ting ikke ensidig faa den ud af Verden, men det skal have det andet Ting og Regeringen med. Et Flertal i det ene eller det andet Ting magter ikke at omstyrte en paa lovlig Maade vedtagen Lov. Jeg skal ikke føre dette videre, men slutte denne Udvikling med at sige, at den ny Ret, som vore Modstandere have talt om i saa mange Aar, og som det gjaldt om at faa etableret, er besværrer i dette Øjeblik gældende, nemlig, at de provisoriske Finanslove ere satte i Bevillingsmagtens Sted. Den gælder ogsaa for os, og den vil vedblive at være gældende, indtil den Tid kommer, at vore Meningsfæller blive saa stærke i Landet, at vi mægte at sætte den til Side og sætte den gamle Ret i Stedet derfor.

Jeg skal slutte med at sige et Par Ord i Anledning af den højtærede Konseilspræsidents Udtalelser, saaledes som de foreligge i Advokaternes Referater. Jeg har ikke haft Lejlighed til at læse det i selve Tidenden, da den først fornyligt er bleven omdelt. Ifølge Advokaterne har den højtærede Konseilspræsident i det andet Ting sagt, at Vedtagelsen af dette Finanslovsforslag betød en Opgivelse af den storpolitiske Kamp. Det er vistnok rigtigt, at den højtærede Minister har udtalt sig saaledes. Jeg maa i den Anledning tillade mig to Bemærkninger. For det første vil jeg sige, at hver Gang jeg hører Ordene Storpolitik, storpolitisk Kamp, sturrer det i mine Øren, det lyder i mine Øren som en Haan mod den alminde-

lige Valgret og den almindelige Befolkning i Landet. Jeg er ganske vis paa, at den højtærede Konseilspræsident ikke har villet haane vor Opfattelse eller den almindelige Valgret. Jeg er sikker paa, at han, naar han har brugt dette Ord, ikke har tænkt paa sligt, men jeg kan ikke frigøre mig for, at det, naar jeg hører dette Ord Storpolitik, lyder som en Haan i vore Øren over for det, der er os helligt og kært, det, der er dybest i vor Politik, Rets spørgsmaalet. Vi vide jo alle, hvordan det hedder i gamle Ord: Med Lov skal man Land bygge, paa Rjettens Grund bygger man Mandes Hus, med Retten kan man vente en lykkelig Samfundsudvikling og ikke paa anden Maade. Jeg tror ikke paa, at Kampen for Retten skal være opgivet, det kan ikke være muligt, det er ikke muligt. Jeg siger, at hvis det var et virkeligt Forlig, der blev sluttet den 1ste April 1894, maatte det først og fremmest have indeholdt den Rendsgerning, at provisoriske Finanslove være umulige, og hvis Forliget havde indeholdt en saadan Rendsgerning, vilde ingen hellere end jeg have gaaet med til et saadant Forlig. Jeg vilde have gjort store Indrømmelser for at naa et saadant Forlig, hvorefter provisoriske Finanslove for Fremtiden være umulige, fordi dette lille danske Folk paa blot 2 Millioner Mennesker trænger i højeste Grad til at tage fat paa sine mange store og vigtige Opgaver, som mere og mere trænge sig paa. Der skulde ingen hellere end jeg have ønsket et saadant virkeligt Forlig, hvorved, som sagt, provisoriske Finanslove bleve umuliggjorte. Men, spørger jeg nu, er der nogen, der tror, at provisoriske Finanslove ere umulige. Jeg er vis paa, at der er ingen i denne Sal, der vil sige det, der er ingen, der tror det, til hvilken Side han end hører. Men der var en Tid, da Retsopfattelsen i vort Folk var saaledes, at man regnede det som umuligt at indføre provisoriske Finanslove. Jeg vil i den Henseende ganske kort minde om, hvorledes det lød fra Ministerbordet i 1849, at det var aldeles utænkeligt, at den Tid nogen Side skulde komme, hvor der gaves en Regering, der vilde blive siddende, naar den ikke kunde faa de nødvendige Bevillinger, en Finanslov bevilget. Selv Højres bedste Mænd have erkendt det. Der var et Landstingsudvalg i 1853, der erklærede en provisorisk Finanslov for en Forbrydelse. Den Slags Vidnesbyrd fra Fortiden have vi mange af, og lige indtil Begyndelsen af Halvfjerdserne var der næppe et eneste Menneske i Landet, der tænkte sig Muligheden af en provisorisk Finanslov. Saa levende og